

Szanowny Pan Adam Lewandowski
Przewodniczący Rady Miasta i Gminy Kórnik

Petycja

Ja niżej podpisany zwracam się z uprzejmą prośbą o pochylenie się nad procedowaniem uhonorowania mieszkańców gminy Kórnik, którzy przelewali krew na frontach zachodnich II wojny światowej, poprzez ufundowanie tablicy pamiątkowej następującej treści:

„Synom ziemi bnińskiej i kórnickiej, bohaterom walczącym pod Tobrukiem (10.04 – 27.11.1941r.) i Monte Casino (17.01 – 18.05.1944r.) mieszkańcy gminy Kórnik.”

Napis o zaproponowanej formule ma swoje historyczne umocowanie, a także mieści się w porządku alfabetycznym. Wówczas Bnin i Kórnik były oddzielnymi ośrodkami administracji samorządowej, co moim skromnym zdaniem jest istotne dla zachowania dziejowej sprawiedliwości.

Pod napisem upamiętniającym bohaterów wspomnianych walk proponuję umieścić informację o treści: „Tablicę ufundował Urząd Miasta i Gminy Kórnik z inicjatywy

Synowie ziemi bnińskiej i kórnickiej w pierw walczyli w szeregach Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich pod Tobrukiem (Afryka), a następnie wchodząc w skład 3 Dywizji Strzelców Karpackich i 2 Korpusu Polskiego brali udział w kampanii włoskiej w bitwach pod Monte Casino, Ankoną, Loretto i Bolonią.

O żołnierzach 2 Korpusu Polskiego dowodzonych przez gen. Władysława Andersa oraz Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich dowodzonych przez płk. dypl. Stanisława Kopańskiego i 3 Dywizji Strzelców Karpackich (gen. brygady Bronisław Duch) mówi się głównie przy okazji obchodów, we Włoszech, rocznicy bitwy pod Monte Casino (18.05.1944 r.). Kolejna, zbliżająca się, rocznica jest doskonałą okazją, aby uczcić synów ziemi bnińskiej i kórnickiej, którzy brali udział we wspomnianych wyżej bitwach.

Pomimo upływu już 78 lat od bitwy pod Monte Casino władze gminy Kórnik nie uczyniły nic, żeby uczcić ich pamięć. Stąd moja inicjatywa.

Wielu z nich ukrywało swoje wojenne przeżycia albo żyło i nadal żyje w zapomnieniu. Niewielu z żyjących pamięta, że byli oni często spowinowaceni z naszymi rodzinami, byli sąsiadami, mieszkali na tej samej ulicy. Jak wielu mieszkańców naszej gminy żyli obok nas nie upominając się o należne im miejsce na kartach historii, a zwłaszcza specjalne względy. Wielu z nich znałem osobiście i nie przypominam sobie, aby upominali się o szczególne traktowanie. Chociaż miałem okazję (od niektórych z nich) usłyszeć o wojennych losach to nigdy nie wspomnieli, że są zapomniani przez współczesnych, domagają się wyjątkowego splendoru. Przez dekady zapomniani żyją wyłącznie w zakamarkach pamięci ludzi, którzy ich znali. Nadszedł czas, aby to zmienić. Zaslugują na taką samą pamięć, jak ci którzy walczyli w czasie I wojny światowej, Powstaniu Wielkopolskim, wojnie polsko – bolszewickiej 1920 r., Powstaniu Warszawskim, czy wreszcie żołnierze LWP, którzy przeszli szlak bojowy od Lenino do Berlina. Dość wspomnieć, że bitwy pod Tobrukiem i Monte Casino uznawane są za jedne z najbardziej zaciętych w czasie II wojny światowej. Brytyjski historyk Matthew Parker napisał: „Bitwa o Monte Cassino – największa lądowa bitwa w Europie – była najcięższą i najkrwawszą z walk zachodnich aliantów z niemieckim Wehrmachtem na wszystkich frontach drugiej wojny światowej. Po stronie niemieckiej wielu porównywało ją niepocholebnie ze Stalingradem.”

Uważam, że zwyczajnie, po ludzku, nasi bohaterowie zasługują na ufundowane tablicy pamiątkowej, którą należałoby umieścić na zachodniej ścianie bnińskiego ratusza – od strony ul. Śremskiej. Z kilku zasadniczych powodów. Pierwszy z nich to ten, że walczyli na froncie zachodnim w składzie Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Drugim jest ten, że większość z nich była mieszkańcami Bnina albo pochodzili z parafii Bnin. Trzecim atutem, który za tym przemawia jest fakt, że w Bninie nie

znajduje się żaden pomnik ku pamięci bohaterów walk o wolność ojczyzny. Pomijam grób Powstańców Wielkopolskich, na bnińskim cmentarzu, ufundowany przez mieszkańców Bnina w 1925 r. Równie ważnym, jeśli nie najważniejszym argumentem przemawiającym za zaproponowaną lokalizacją jest fakt, że pięciu z nich mieszkało przy ul. Jeziornej w Bninie, a więc w bezpośrednim sąsiedztwie rynku. Kolejnym motywem uzasadniającym lokalizację tablicy pamiątkowej jest miejsce wiecznego spoczynku większości z nich – cmentarz w Bninie.

Skromne opracowanie materiału, które załączam, na temat rodzimych bohaterów jest wyłącznie skrótem ich żołnierskich dokonań, z uwagi na to że zajęłoby ono zbyt wiele miejsca.

Jednocześnie wnoszę, aby honorowy patronat objęli: Burmistrz Miasta i Gminy Kórnik Przemysław Pacholski i Przewodniczący Rady Miasta i Gminy w Kórniku Adam Lewandowski.

Mam nadzieję, że moja prośba znajdzie zrozumienie i poważne potraktowanie w trakcie obrad Sesji Rady Miasta i Gminy Kórnik.

Żołnierze gen. Władysława Andersa 2 Korpusu Polskiego, Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich i 3 Dywizji Strzelców Karpackich

Z kart historii

O strzelcach karpackich najczęściej się zapomina. Warto przypomnieć, że 3 Dywizja Strzelców Karpackich powstała w Palestynie z połączenia Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich z 9 i 10 Dywizją Piechoty przybytymi z ZSRR w maju 1942 r. 3 DSK stała się podstawą do sformowania 21.07.1943r. 2 Korpusu Polskiego, dlatego wzmocniono ją 3 Karpackim pułkiem artylerii przeciwpancernej i 3 pułkiem artylerii przeciwlotniczej.

Przy okazji rocznicy bitwy pod Monte Casino wspomina się poległych żołnierzy 2 Korpusu Polskiego, których szczątki spoczęły na tamtejszym cmentarzu. Poległo w niej ponad tysiąc polskich żołnierzy. W tym miejscu nie uchodzi pominąć, że 2 Korpus Polski brał udział w jednej z czterech bitew toczonych w rejonie klasztoru na wzgórzu Monte Casino. Oddziały dowodzone przez gen. dywizji Władysława Andersa wchodzące w skład 8 Armii brytyjskiej wzięły udział w operacji „Diadem”, która zakończyła się 18.05.1944 r. pełnym sukcesem.

Głównym zadaniem wojsk polskich, rozlokowanych pomiędzy 10 i 13 brytyjskim Korpusem Armijnym, było zajęcie położonych na północny zachód od Monte Cassino: wzgórza 593 oraz rejonu folwarku Masseria Albaneta, atakowanych wzdłuż wąwozu zwanego „Gardzielą” przez 3 Dywizję Strzelców Karpackich (dowódca – generał brygady Bronisław Duch), oraz wzgórz 575 i 601 (Sant Angelo), atakowanych przez 5 Kresową Dywizję Piechoty (dowódca – generał brygady Nikodem Sulik). Pierwszy atak oddziałów polskich został przeprowadzony w nocy z 11 na 12 maja 1944 i mimo ogromnego poświęcenia żołnierzy zakończył się niepowodzeniem. Drugie uderzenie polskie nastąpiło 17 maja i doprowadziło do zdobycia w dniu następnym przez 3 Dywizję Strzelców Karpackich wzgórza 593, opanowania jego południowych stoków zwanych „Balkonem” oraz wyjścia na drogę numer 6 celem nawiązania współdziałania bojowego z nacierającymi od południa jednostkami brytyjskiej 78 Dywizji Piechoty. Jednocześnie 5 Kresowa Dywizja Piechoty zdołała do wieczora 18 maja zdobyć wzgórze San Angelo, następnego zaś ranka opanować wzgórze 575. Działania polskich jednostek wojskowych doprowadziły do przelamania linii Gustawa oraz zajęcia 18 maja przez oddziały 12 Pułku Ułanów Podolskich wzgórza klasztorne.¹

Wszyscy, ci którzy polegli w bitwach na frontach zachodnich, ci którzy przeżyli zasłużyli na pamięć i szacunek; bo w czasie II wojny światowej walczyli o wolną i niepodległą Polskę tak samo jak żołnierze LWP pod Lenino czy Stalingradem, wyzwolenie Warszawy. W czasach PRL-u byli wspomniani okazjonalnie, lecz bez jakiejś szczególnej estymy w przeciwieństwie do żołnierzy walczących w szeregach LWP, którym również nie można odmówić męstwa w walkach o wyzwolenie ojczyzny. Dlaczego? Ponieważ dowództwo 2 Korpusu Polskiego, 1 Dywizji Pancerniej (gen. dywizji Stanisław Maczek) oraz 1 Samodzielnej Brygady Spadochronowej (gen. bryg. Stanisława Sosabowskiego – bitwa pod Arnhem wrzesień 1944 r.) podlegały dowództwu Armii brytyjskiej. Dlatego wszystkich wrzucano do jednego worka uważając ich za wrogów komunistycznego rządu Polski. Komunistyczne władze przyjęły regułę, że każdy repatriant walczący na Zachodzie jest szpiegiem, który stał się jednocześnie nieprzejednanym wrogiem władzy ludowej. Po transformacji o żołnierzach 2 Korpusu Polskiego, Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich i 1 Dywizji Pancerniej wspomina się nadal okazjonalnie.

W czasach PRL 12 października (pamiętka bitwy pod Lenino) ustanowiono świętem LWP. Po transformacji w 1989 r. święto Wojska Polskiego przeniesiono na 15 sierpnia ogłaszając je jednocześnie cudem nad Wisłą. 18 maja do dziś nie został ustanowiony świętem obchodzonym w Polsce.

Ciężary walk pod Stalingradem, Monte Casino czy w Normandii są porównywalne.

¹ Bitwa o Monte Cassino (11–18 maja 1944) – twoja historia.pl

Czy, któryś z walczących na wszystkich frontach II wojny światowej mógł wówczas przewidzieć, że po zakończeniu wojny okaże się, że walczyli nie o tę Polskę, dla której przelewali krew? Wielu z nich było rozgorączonych nową rzeczywistością, która zaczęła zakorzeniać się od 1945 r. w Polsce.

Żołnierze 2 Korpusu Polskiego z Bnina i okolic

st. strz. Stanisław Jurga (ur. 07.05.1900 r. w Bozymdarze k/ Bnina. W kampanii wrześniowej był żołnierzem 3 Pułku Lotniczego Poznań. Brał udział w walkach w rejonie Horodenki na Podolu. 18.09.1939 r. przedostał się do Rumunii. Internowany przez Rumunów, skąd przez Turcję dotarł do Palestyny. Brał udział w bitwie pod Tobrukiem i Bengazi (28.04. do 24.12.1941 r.), a następnie pod Mars de Metruk w szeregach Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich przy Armii Francuskiej, którą po rozformowaniu przekształcono (03.05.1942 r.) w 3 Dywizję Strzelców Karpackich. Przeszedł szlak bojowy przez Irak, Egipt oraz walczył w kampanii włoskiej. Za walki pod Tobrukiem i kampanii włoskiej otrzymał liczne odznaczenia. Po bitwie pod Tobrukiem (oddziały brygady wykonały natarcie, zdobywając wzgórze Madaur, kluczową pozycję niemiecką) otrzymał „Odznakę pamiątkową SBSK z białego metalu” (orzeł w koronie z rozpostartymi skrzydłami, dwoma bagnietami skierowanymi ku górze i napisem *Tobruk*), „Gwiazdę Afryki”, a za bitwę pod Monte Casino „Krzyż Pamiątkowy Monte Casino” (nr 5770) 01.03.1945 r. Brał udział w wyzwoleniu Ankony, Loretto i Bolonii. Po demobilizacji z Anglii trafił do Belgii, gdzie pracował jako górnik. Do Polski wrócił około 1956 r. Zamieszkał w Bninie przy ul. Jeziornej 1. Zmarł 01.11.1973 r. w Bninie i pochowany został na tymże cmentarzu.

St.strz. Marian Kędziora ur. 24.09.1910 r. w Bninie. Służbę wojskową odbywał w Pułku Piechoty w Pleszewie skąd został zmobilizowany na front wschodni, gdzie dostał się do niewoli sowieckiej. Do Polskich Sił Zbrojnych na zachodzie, w ZSRR, dotarł 27.08.1942 r. Był żołnierzem 9 Kompanii zaopatrzenia (kierowca) 2 Brygady Pancerniej i przeszedł cały szlak bojowy 2 Korpusu Polskiego. Otrzymał liczne odznaczenia min. „Krzyż Pamiątkowy Monte Casino” (nr 31582). Służbę wojskową zakończył w Anglii 01.11.1946r. skąd powrócił do kraju. Mieszkał Bninie przy ul. Jeziornej 1 i Biernatkach przy Al. Flensa. Zmarł 14.02.1982 r. Pochowany na cmentarzu w Bninie.

Saper Wincenty Książkiewicz ur. 09.01.1906 r. w Targowej Górcie pow. wrzesiński. W sierpniu 1939 r. zmobilizowany do 52 Pułku Piechoty w Złoczewie, w składzie którego walczył na froncie wschodnim. Dostał się do niewoli sowieckiej i pracował przy budowie drogi Lwów – Moskwa. Do Polskich Sił Zbrojnych w ZSRR wstąpił w 1942 r. i przeszedł szlak bojowy 2 Korpusu Polskiego w składzie 10 Baonu Saperów. Walczył pod Monte Casino. Ciężko ranny odłamkiem miny pod Santa Sofia (Św. Zofia). Między innymi odznaczeniami otrzymał „Krzyż Pamiątkowy Monte Casino” (nr 39187). Po powrocie z Anglii zamieszkał w Czmoniu. Zmarł 10.12.1984 r. Pochowany na cmentarzu w Bninie.

St.strz. Władysław Osiniński ur. 24.08.1908 r. w Błazejewie. W 1939 r. zmobilizowany do 51. Pułku Piechoty w Brzeżanach. Dostał się do niewoli radzieckiej. Wstąpił do Polskich Sił Zbrojnych na zachodzie tworzonych przez gen. Wł. Andersa w ZSRR i przeszedł szlak bojowy z 5. Dywizją 17 Batalionu piechoty w składzie 2 Korpusu Polskiego. Walczył pod Monte Casino, Ankoną i Bolonią. Za zasługi bojowe otrzymał liczne odznaczenia. W 1947r. wrócił do Polski. Wraz z rodziną zamieszkał w Bninie przy ul. Jeziornej 9. Był sąsiadem Wojciecha Stobrawy. Mieszkali w tym samym domu. Zajmowane przez nich mieszkania dzielił korytarz. Zmarł 14.03.1979 r. w Bninie i został pochowany na tutejszym cmentarzu parafialnym.

Stanisław (Jan?) Siwek ur. 16.10.1916 r. w Radzewie. Przeszedł szlak bojowy z 2 Korpusem Polskim. W kampanii włoskiej walczył min. pod Monte Casino. Po wojnie zamieszkał w Radzewie. Zmarł 25.12.1960 r. Pochowany na cmentarzu w Bninie.

Franciszek Soltysiak ur. 27.11.1904 r. w Kromolicach. Krótco po urodzeniu wraz z matką zamieszkał w Mieczewie. Służbę wojskową odbył w 70 Pułku Piechoty w Pleszewie. W sierpniu 1939 r. zmobilizowany do 52 Pułku Piechoty Złoczów. Po klęsce kampanii wrześniowej 17 września dostał się do niewoli sowieckiej. 08.09.1942 r. dotarł do utworzonej w ZSRR Armii Polskiej. W sierpniu 1942 r. znalazł się w Persji. Następnie przez Palestynę, Syrię, Egipt trafił do Włoch, gdzie walczył pod Monte Casino, Ankoną, Loretto i Bolonii. W sierpniu 1946 r. znalazł się w Anglii, skąd wrócił do

kraju 22.05.1947 r. Odznaczony „Krzyżem Pamiątkowym Monte Casino” nr 27873, „Brązowym Krzyżem z Mieczami”, „Gwiazdą Italii”, „The War Medal”, „Medal Wojska Polskiego”.

Zamieszkał w Błażejewie. Zmarł 15.02.1996 r. Pochowany na cmentarzu w Bninie.

Kan. Wojciech Stobrawa urodził się 22.03.1904 r. w Wyrzece k/ Śremu. W 1939r. walczył na froncie wschodnim i dostał się do niewoli radzieckiej. Wstąpił do Polskich Sił Zbrojnych na zachodzie tworzonych przez gen. Władysława Andersa w ZSRR. Przeszedł szlak bojowy 2 Korpusu Polskiego biorąc udział w walkach o Monte Casino, Ankonę, Bolonię. Za kampanię włoską otrzymał liczne odznaczenia. Po wojnie zamieszkał w Bninie przy ul. Jeziornej 9. Zmarł 22.04.1991r. w Bninie, gdzie został pochowany.

Józef Ritter ur. 15.03.1910 r. w Bninie. W 1939 r. walczył na froncie wschodnim, skąd dostał się do sowieckiej niewoli. Był żołnierzem Polskich Sił Zbrojnych 2 Korpusu Polskiego. Brał udział w kampanii włoskiej. Po wojnie osiadł w Anglii. Zmarł około 1975 r. Jako ciekawostkę dodam, że jego brat Leon wraz z rodziną mieszkał przy ul. Jeziornej 1 w Bninie

Józef Wójkiewicz z Radzewa. Przeszedł szlak bojowy z 2 Korpusem Polskim. Brał udział min. w walkach o Monte Casino. Pochowany na cmentarzu w Bninie.

Józef Wulbach ur. 13.06.1910 r. w Józefowie pod Kaliszem. Od 1937 r. mieszkał w Mieczewie. Walczył na froncie wschodnim, gdzie dostał się do niewoli sowieckiej. Przeszedł szlak bojowy 2 Korpusu Polskiego. Zmarł 18.06.1977 r. w Mieczewie. Pochowany na cmentarzu w Bninie.

Żołnierze 2 Korpusu Polskiego z Kórniką i okolic

sierż. Stanisław Chudziński ur. 16.04.1903 r. w Międzychodzie k/ Dolska. Około 1930 r. zamieszkał w Kórniku. Do 1939 r. pracował w tartaku w Gądkach. Tego samego roku po kampanii wrześniowej dostał się do sowieckiej niewoli. Wstąpił do PSZ w ZSRR i przeszedł cały szlak bojowy 2 Korpusu Polskiego. Do kraju powrócił 28.05.1947 r. Do 1960 r. mieszkał w Kórniku przy ul. Zamkowej. Następnie przeniósł się do Poznania, gdzie zmarł 03.09.1987 r.

Henryk Ciastowski ur.26.12.1895 r. W 1939 r. po klęsce kampanii wrześniowej dostał się do sowieckiej niewoli. Wstąpił do PSZ w ZSRR i przeszedł cały szlak bojowy 2 Korpusu Polskiego. Zmarł 11.03.1969 r. i spoczywa na cmentarzu w Kórniku.

plut. Stanisław Gęstwa ur. 04.04.1914 r. w Cieświcy pow. jarociński. Od listopada 1935 r. do 20.09.1937 r. odbył służbę wojskową w 15 Pułku Ułanów w Poznaniu. Następnie podjął pracę kolejarza torowego w Gądkach.27.08.1939 r. został zmobilizowany do 14 Pułku Ułanów Jazłowieckich Armii Karpaty i brał udział w walkach pod Stryjem.19.09.1939 r. wraz z jednostką przekroczył granicę polsko – węgierską. Był internowany w obozie Banrewa przy granicy austro – węgierskiej, skąd zbiegł. Przez Jugosławię przedostał się do Syrii, gdzie wstąpił do Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich przy Armii Francuskiej. W 1941 r. brał udział w bitwie pod Tobrukiem i Bengazi (28.04. do 24.12.1941 r.), a następnie pod Mars de Metruk. W 1943 r. wraz z 2 Korpusem Polskim przerzucony przez Toranto do Włoch, gdzie brał udział w kampanii włoskiej walcząc pod Monte Casino – gdzie został ranny, Ankoną, Pesaro, Loretto. Szlak bojowy zakończył w Bolonii, skąd przerzucony został do Anglii. Za udział w walkach w Afryce i Włoszech został otrzymał liczne ordery, odznaczenia, medale: „Krzyż Pamiątkowy Monet Casino” , „Gwiazda Afryki”, „Za Tobruk”, „Krzyż Zwycięstwa i Wolności”, „The War Medal”. Do kraju wrócił 10.02.1947 r. i zamieszkał w Gądkach.

Aleksander Laube. Wraz z 2 Korpusem Polskim walczył w kampanii włoskiej pod Monte Casino, Ankoną, Pesaro, Loretto. Szlak bojowy zakończył w Bolonii. Po zakończeniu wojny wyjechał do Kanady.

Mieczysław Michalski. Mieszkaniec Kórniką, po wojnie Śremu. Wraz z 2 Korpusem Polskim walczył w kampanii włoskiej pod Monte Casino, Ankoną, Pesaro, Loretto. Szlak bojowy zakończył w Bolonii.

Kazimierz Narożny. Mieszkaniec Kórniką, po wojnie Minikowo k/ Poznania. Wraz z 2 Korpusem Polskim walczył w kampanii włoskiej pod Monte Casino, Ankoną, Pesaro, Loretto. Szlak bojowy zakończył w Bolonii.

Wacław Rajkowski, Ur.07.09.1907 r. w Dobierzynie k/ Grodziska Wlkp. Od 1934 r. mieszkał w Kórniku. W 1939 r. po klęsce kampanii wrześniowej dostał się do sowieckiej niewoli. Wstąpił do PSZ w ZSRR. Zmarł 20.03.1943 r. w Kuizil Ribat i został pochowany w Kahanagun (Irak).

bomb. Sylwester Rozmiarek ur.30.12.1908 r. w Kleszczewie pow. średzki. W latach 1930 – 1931 odbywał służbę wojskową w 3 Pułku Lotniczym na Ławicy w Poznaniu. Brał udział w walkach w rejonie Horodenki na Podolu. 18.09.1939 r. przedostał się do Rumunii, skąd dotarł do Syrii i został żołnierzem Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich. Przeszedł szlak bojowy przez Tobruk, Irak, Egipt, Włochy. Podobnie jak pozostali żołnierze 2 Korpusu Polskiego po zdemobilizowaniu w pierw znalazł się w Anglii a w 1947 r. wrócił do kraju. Po powrocie z wojny wraz z rodziną zamieszkał w Jaryszkach a później osiadł w Żernikach. Odznaczony „Gwiazdą za wojnę 1939-45”, „Gwiazdą Afryki”, „Gwiazdą Italii”, „Krzyżem Pamiątkowym za Monte Casino” 05.03.1945r. nr 10893.

Ludwik Rychlewski ur. 1904 r. w Grudziądzu. Od 1937 r. mieszkał w Kórniku. Po klęsce kampanii wrześniowej dostał się do niewoli sowieckiej. Wstąpił do PSZ na Zachodzie. Na front wyruszył z 2 Korpusem Polskim. Zmarł 16.10.1942 r. w Kirkuk (Iran).

Wieloletni żołnierz Armii Krajowej. Uczestniczył w powstaniu warszawskim. Po klęsce kampanii wrześniowej dostał się do niewoli sowieckiej. Wstąpił do PSZ na Zachodzie. Na front wyruszył z 2 Korpusem Polskim. Zmarł 16.10.1942 r. w Kirkuk (Iran).

Wieloletni żołnierz Armii Krajowej

Wieloletni żołnierz Armii Krajowej. Uczestniczył w powstaniu warszawskim. Po klęsce kampanii wrześniowej dostał się do niewoli sowieckiej. Wstąpił do PSZ na Zachodzie. Na front wyruszył z 2 Korpusem Polskim. Zmarł 16.10.1942 r. w Kirkuk (Iran).